

Dosarul nr. 3ra-1076/20

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni – V. Olărescu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului depus de către Alina Roșca și Andrian Roșca,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Alina Roșca și Andrian Roșca împotriva Consiliului local Ialoveni și Primăriei orașului Ialoveni cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat integral hotărârea din 06 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii depuse de Alina Roșca și Andrian Roșca, ca fiind neîntemeiată,

constată:

La 24 octombrie 2014, Alina Roșca a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului local Ialoveni și Primăriei orașului Ialoveni cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 12 iulie 2014, a încheiat căsătoria cu Andrian Roșca.

De asemenea, reclamanta a menționat că nu dispun cu soțul de un imobil personal în care ar putea locui. Din acest considerent, după încheierea căsătoriei locuiesc împreună la părinții săi.

Așa, la 22 septembrie 2014, s-a adresat administrației publice locale Ialoveni cu o cerere, prin care a solicitat în temeiul art. 11 din Codul funciar atribuirea unui lot de teren din intravilanul or. Ialoveni, pentru construcția casei individuale de locuit, ca familie nou formată.

Însă, administrația publică locală nu a dat niciun răspuns la cererea înaintată.

În atare circumstanțe, reclamanta a considerat neexaminarea cererii din 22 septembrie 2014 ca fiind un refuz ilegal și care contravine prevederilor art. 11 din Codul funciar.

Reclamanta Alina Roșca a solicitat prin cererea de chemare în judecată recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Consiliului local Ialoveni și Primăriei

orașului Ialoveni de a emite actul administrativ privind atribuirea familiei nou-formate a Alinei Roșca și Andrian Roșca a unui sector de teren din intravilanul or. Ialoveni, în limitele normelor stabilite pentru construcția casei de locuit în temeiul art. 11 din Codul funciar; obligarea Consiliului local Ialoveni și Primăriei orașului Ialoveni de a emite o decizie privind atribuirea familiei nou-formate a Alinei Roșca și Andrian Roșca a unui sector din intravilanul or. Ialoveni, în limitele normelor stabilite pentru construcția casei de locuit în temeiul art. 11 din Codul funciar.

Prin hotărârea din 14 martie 2016 a Judecătoria Ialoveni s-a respins acțiunea depusă de Alina Roșca, ca fiind neîntemeiată (vol. I, f.d. 88, 93-94).

Prin decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 13 aprilie 2017, s-a admis apelul declarat de Alina Roșca, s-a casat hotărârea din 14 martie 2016 a Judecătoria Ialoveni și s-a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Ialoveni, în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 142, 143-148, 153, 154-155).

La 27 noiembrie 2017, a fost depusă cerere de concretizare a acțiunii, în care Andrian Roșca a intervenit în calitate de coreclamant (vol. I, f.d. 198-207).

Ca temeuri de fapt suplimentare s-a invocat că, la 24 decembrie 2014, în familie s-a născut un copil, circumstanță ce reliefează necesitatea familiei nou-formate de a locui separat de părinții soției Alina Roșca.

De asemenea, reclamanții au notat că Alina Roșca este înscrisă în Registrul de evidentă a persoanelor, ce solicită terenuri pentru construcția casei, sub numărul 665 din 22 septembrie 2014, fiindu-i eliberat certificatul nr. 2438 din 22 septembrie 2014.

Reclamanții au opinat că administrația publică locală intenționat nu acordă terenuri familiilor nou-formate, comunicându-le la fiecare solicitare că nu dispune de terenuri pentru a-și putea onora obligațiile prevăzute de art. 11 din Codul funciar.

Mai mult ca atât, administrația publică locală nu a prezentat careva probe că nu deține terenuri disponibile care ar putea fi repartizate familiilor nou-formate, deși formează bunuri imobile și acordă unor persoane terenuri pentru construcția caselor de locuit. Acest fapt confirmă că Primăria orașului Ialoveni dispune de loturi de teren necesare pentru construcția caselor de locuit.

Reclamanții Alina Roșca și Andrian Roșca au solicitat prin cererea de chemare în judecată concretizată recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Consiliului local Ialoveni și Primăriei orașului Ialoveni de a emite actul administrativ privind atribuirea familiei nou-formate a Alinei Roșca și Andrian Roșca a unui sector de teren din intravilanul or. Ialoveni, în limitele normelor stabilite pentru construcția casei de locuit în temeiul art. 11 din Codul funciar; obligarea Consiliului local Ialoveni și Primăriei orașului Ialoveni de a emite o decizie privind atribuirea familiei nou-formate a Alinei Roșca și Andrian Roșca a unui sector din intravilanul or. Ialoveni, în limitele normelor stabilite pentru construcția casei de locuit în temeiul art. 11 din Codul funciar.

Prin hotărârea din 06 februarie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, s-a admis integral acțiunea depusă de Alina Roșca și Andrian Roșca.

S-a obligat Consiliul local Ialoveni și Primăria orașului Ialoveni să soluționeze cererea din 22 septembrie 2014 cu nr. 241, depusă de familia nou-formată Alina Roșca și Andrian Roșca cu privire la atribuirea unui sector de teren

din intravilanul or. Ialoveni pentru construcția casei de locuit și de a repartiza familiei nou-formate – Alina Roșca și Andrian Roșca teren pentru construcția casei individuale de locuit, în dimensiuni concrete stabilite de către autoritatea administrației publice locale (vol. II, f.d. 41-42, 46-50).

Prin decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 06 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Alina Roșca și Andrian Roșca, ca fiind neîntemeiată (vol. II, f.d. 148, 149-158).

În consolidarea soluției instanța de apel a reținut că prima instanță neîntemeiat a constatat o diferență de tratament a reclamantilor în raport cu alte persoane. Or, ca urmare a depunerii cererii la 22 septembrie 2014, Alina Roșca a fost informată despre faptul că la moment administrația publică locală nu dispune de rezerva de 5% conform prevederilor Codului, din motivul epuizării rezervei și lipsei terenurilor din intravilanul orașului Ialoveni și că a fost inclusă în lista persoanelor care solicită terenuri, sub nr. 665 din Registrul de evidență (vol. I, f.d. 42-43).

Astfel, instanța de apel a conchis că, prin eliberarea certificatului cu nr. 2438 din 22 septembrie 2014 (vol. I, f.d. 54) se confirmă că reclamanta este inclusă în listă și stă în rând pentru primirea lotului de teren. Acest fapt nicidecum nu atestă refuzul administrației publice locale de a acorda teren, condiție impusă de art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care era în vigoare la data depunerii acțiunii.

La 12 octombrie 2020, Alina Roșca și Andrian Roșca au depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 163-176).

Argumentele recursului în esență se rezumă la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale speței.

Suplimentar recurenții au invocat că în perioada stării de urgență (17 martie 2020 – 15 mai 2020) nu au avut loc ședințe de judecată, iar după ridicarea acesteia instanța de apel nu i-a înștiințat despre data, ora și locul examinării apelului. Respectiv, instanța de apel a examinat cauza în lipsa lor, fără a-i înștiința în mod legal despre data și ora petrecerii ședinței de judecată.

Sucesiv, recurenții au considerat că instanța de apel a judecat superficial cauza și a tras concluzii greșite, referindu-se în mod general la cele invocate de către pârât, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În opinia recurenților, prin simpla înscriere a Alinei Roșca în Registrul de evidență a persoanelor care solicită terenuri pentru construcția casei, administrația publică locală a or. Ialoveni nu și-a exercitat obligația prevăzută la art. 11 din Codul funciar de a asigura cu teren pentru construcția casei familia nou-formată.

Recurenții au menționat că suportul probator prezent la materialele cauzei confirmă faptul că Primăria orașului Ialoveni dispune de terenuri necesare care pot fi acordate familiilor nou-formate, însă, instanța de apel nu a ținut cont de această

Recurenții Alina Roșca și Andrian Roșca au solicitat prin cererea de recurs admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 20 mai 2020 a Curții de

Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 06 februarie 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

La 23 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor Consiliului local Ialoveni și Primăriei orașului Ialoveni pentru notificare copia recursului depus de Alina Roșca și Andrian Roșca, cu explicarea dreptului de a depune referințe (vol. II, f.d. 178).

Prin referința depusă la 05 noiembrie 2020, intimații Consiliul local Ialoveni și Primăria orașului Ialoveni au solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, din motiv că a fost depus cu depășirea termenului legal (vol. II, f.d. 181-185).

Examinând admisibilitatea recursului depus de Alina Roșca și Andrian Roșca, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

În corespundere cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată în ședință publică la 20 mai 2020 în absența recurenților și reprezentantului acestora (vol. II, f.d. 146-147).

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa „xxx@justice.md” rezultă că, la 11 august 2020, ora 09.38, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa reprezentanților recurenților, avocatului stagiar Natalia Pojar la adresa de e-mail indicată de către aceasta „xxx@xxx”, precum și recurentului Andrian Roșca la adresa de e-mail indicată de acesta „xxx@xxx”, pentru notificare dispozitivul deciziei și decizia motivată din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 159).

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Conform art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art. 45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

Sub acest aspect Colegiul notează că, prin prisma art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, recepționarea deciziei motivate din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău de către reprezentantul recurenților Alina Roșca și Andrian Roșca, la caz avocatul stagiar Natalia Pojar, înlătură orice viciu de necomunicare a acestui act recurenților.

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele faptice constatate, completul constată că începutul curgerii termenului de depunere a recursului și a motivării acestuia este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 12 august 2020.

În acest sunt relevante dispozițiile art. 63 din Codul administrativ, conform cărora calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Astfel, având în vedere că în condițiile speței termenul de depunere a recursului și a motivării acestuia a început să curgă în data de 12 august 2020, se constată că termenul limită a fost ziua de 10 septembrie 2020, ora 24.00.

Însă, distinct acestor circumstanțe, Alina Roșca și Andrian Roșca au depus recurs motivat la Curtea de Apel Chișinău la 12 octombrie 2020, fapt confirmat prin amprenta ștampilei aplicată pe prima filă a cererii de recurs (vol. II, f.d. 163).

La aspectul dat completul consideră că de la momentul notificării deciziei motivate din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, Alina Roșca și Andrian Roșca au dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul lor procedural și a depune recurs în interiorul termenului instituit la art. 245 din Codul administrativ. Or, fiind interesați în soarta soluționării prezentului litigiu, recurenții trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță prin depunerea în termen a recursului și a motivării acestuia, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Totodată, completul învederează că în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem* necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii. Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurenților, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile lor procedurale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre

desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, completul opinează că declararea recursului depus de către Alina Roșca și Andrian Roșca ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice. Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Alina Roșca și Andrian Roșca.

Conform art. 230, 245 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Alina Roșca și Andrian Roșca se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas